

© Copyright MERITIUS® Gent

Insolventierecht

Index

1. Situering.....	1
2. Diverse nieuwe “figuren”	1
3. Minnelijke akkoord buiten elke rechtsprocedure om.....	2
4. Gerechtelijke reorganisatie ..	2
4.1. Doelstellingen en voorwaarden	2
4.2. Procedure en toekenning .	3
4.3. Opschorting.....	3
4.4. Einde van de gerechtelijke reorganisatie-procedure	4

Nieuwe wet betreffende de continuïteit van de ondernemingen (deel 1)

Luc STOLLE

1. Situering

De wetgever was al een tijdlang tot het besef gekomen dat ondernemingen in moeilijkheden een ruimere waaier aan wettelijke pistes nodig hebben om hun problemen krachtdadig te kunnen aanpakken. De nieuwe regelgeving op de continuïteit van de ondernemingen zat er dan ook al een tijdje aan te komen. De economische crisis heeft het wetsontwerp in een stroomversnelling gebracht. Twee nieuwe wetten, één van 26 januari en één van 31 januari 2009, voeren de nieuwe regels in.

Volkomen terecht heeft men het gerechtelijk akkoord afgevoerd. Bedrijven zagen het gerechtelijk akkoord als een soort “palliatieve zorg”-procedure die het faillissement voorafging. Met het aanvragen van het gerechtelijk akkoord erkenden ze openlijk hun problemen, hetgeen een negatieve invloed had op hun imago en dus op de houding van hun leveranciers en klanten. Veel bedrijven dobberden daarom maar verder, langzaam en zeker in de richting van het faillissement.

Met de nieuwe wetgeving wil men daaraan een einde stellen. De wetgever wil de ondernemers diverse efficiënte “tools” aanreiken om hun problemen aan te pakken.

De nieuwe pistes zijn spelen zich zowel buiten als onder toezicht van de rechtbanken af. Zo wordt het **buitengerechtelijk minnelijk akkoord** sterk aangemoedigd. Daarnaast is er ook de zgn. **gerechtelijke reorganisaties**. We gaan hierna en in een volgende nieuwsbrief van maart 2009 dieper in op deze pistes.

De nieuwe wetten zijn bovendien niet alleen van toepassing op kooplieden en handelsvennootschappen, maar ook burgerlijke vennootschappen met een handelsvorm en landbouwvennootschappen. De vrije beroepen vallen er buiten.

2. Diverse nieuwe “figuren”

De wet introduceert een aantal nieuwe “figuren” in het insolventierecht. Eén daarvan is de **ondernemingsbemiddelaar**. Zijn opdracht bestaat er niet alleen in de schuldenaar aan te zetten om na te denken over zijn ondernemingsstrategie, maar tevens fungeert hij als tussenpersoon in de gesprekken tussen de schuldenaar en zijn schuldeisers.

Vormvereisten voor de aanduiding van een ondernemingsbemiddelaar zijn er niet. Het verzoek kan zelfs mondeling aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel of de kamer voor handelonderzoek worden gericht. Er worden ook geen voorwaarden gesteld voor de persoon van de bemiddelaar.

Deze nieuwsbrief (en de nieuwsbrief van de maand maart 2009) verschaft u slechts een summier overzicht van de wet betreffende de continuïteit van ondernemingen van 31 januari 2009. Een groot aantal technische bepalingen en aspecten van de nieuwe wetgeving werden buiten beschouwing gelaten teneinde de leesbaarheid voor ons doelpubliek te behouden.

Daarnaast kan ook een **gerechtsmandataris** worden aangesteld wanneer fouten van de schuldenaar of zijn organen de continuïteit van de onderneming in gevaar brengen. Elke belanghebbende kan daartoe een verzoek richten aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel. De procedure verloopt volgens de vormen van het kort geding.

De voorzitter zal de opdrachten van de gerechtsmandataris omschrijven. Het is de bedoeling dat hij in staat is de aanklachten te onderzoeken en zo nodig de nodige maatregelen te treffen teneinde de continuïteit van de onderneming te waarborgen. Het beheer van de onderneming blijft evenwel in handen van de schuldenaar.

Hierna zullen we het ook hebben over de **gedelegeerd rechter** en de **voorlopig bestuurder**.

3. Minnelijke akkoord buiten elke rechtsprocedure om

Deze procedure is een "echte" nieuwigheid die het mogelijk maakt een schuldenregeling te treffen met twee of meerdere schuldeisers zonder dat de andere schuldeisers daarbij betrokken zijn.

De partijen bepalen vrij de inhoud van hun akkoord. De inhoud ervan is uiteraard niet tegenstelbaar aan derden.

Indien het akkoord uitdrukkelijk vermeldt dat het is afgesloten om de onderneming te reorganiseren of haar financieel gezond te maken, blijven de tijdens het akkoord gedane betalingen tegenstelbaar bij een later faillissement. Dergelijk akkoord moet wel op de griffie van de rechtbank van koophandel neergelegd zijn. Het blijft evenwel geheim voor derden.

4. Gerechtelijke reorganisatie

4.1. Doelstellingen en voorwaarden

Zoals gezegd verdwijnt het **gerechtelijk akkoord** en wordt het vervangen door een procedure van de gerechtelijke reorganisatie.

De schuldenaar kan via deze procedure ook opschorting (van schuldivordering) krijgen om **drie redenen**:

- om een minnelijk akkoord met de schuldeisers te bereiken;
- om een akkoord te bereiken over een reorganisatieplan; of
- om de onderneming of haar activiteiten geheel of gedeeltelijk onder gerechtelijk gezag over te dragen aan derden.

Een combinatie van meerdere doelstellingen is mogelijk: zo kan voor de ene activiteit bijv. gekozen worden voor een overdracht en voor een andere activiteit voor een reorganisatieplan.

De schuldenaar kan, met toestemming van de rechtbank, de doelstellingen ook wijzigen: indien hij geen minnelijk akkoord kan bereiken, kan hij overstappen naar een reorganisatieplan of zelfs naar een overdracht onder gerechtelijk gezag; een niet uitvoerbaar reorganisatieplan kan resulteren in een overdracht.

De **voorwaarden** voor het toestaan van een gerechtelijke reorganisatie zijn soepel, in die mate zelfs dat zij gestart kan worden zodra de continuïteit van de onderneming bedreigd is. De procedure moet wel een oplossing kunnen bieden voor het gehele of gedeeltelijke behoud van de economische activiteit. De bedoeling is immers om, onder toezicht van een rechter, de continuïteit van de onderneming in moeilijkheden of haar activiteiten (volledig of gedeeltelijk) te vrijwaren.

Ook hier komt de alarmbelprocedure om de hoek kijken: er is nl. een vermoeden dat de continuïteit bedreigd is wanneer het netto-actief minder is dan de helft van het maatschappelijk kapitaal. Maar ook een onderneming die in staat van faillissement verkeert, kan de procedure van de gerechtelijke reorganisatie nog opstarten, bv. wanneer zij kan aantonen dat zij voor de gemeenschap of de schuldeisers voordeliger is dan het faillissement.

Er is slechts één belangrijke beperking: een schuldenaar die minder dan drie jaar geleden al een gerechtelijke reorganisatie heeft verkregen, kan de procedure slechts opstarten met het oog op een gerechtelijke overdracht van zijn onderneming of een deel ervan.

4.2. Procedure en toekenning

Het **verzoekschrift** tot het bekomen van een gerechtelijke reorganisatie wordt gericht aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel. De verzoeker dient alle documenten voor te leggen die de rechtbank een zicht verschaffen op zijn financiële toestand. Om te verhinderen dat ondernemingen moeten wachten tot zij alle documenten hebben verzameld, krijgen zij voor de voorlegging van bepaalde, moeilijker op te stellen documenten (overzichten van schuldeisers, enz.), een additionele termijn van veertien dagen. Wanneer de onderneming de nodige stukken niet neerlegt binnen deze termijn, kan de rechtbank de procedure ambtshalve stopzetten.

Van zodra de rechtbank het verzoekschrift heeft ontvangen, stelt zij een zgn. **gedelegeerd rechter** aan. Hij is de centrale figuur in de procedure van de gerechtelijke reorganisatie. Hij brengt in eerste instantie verslag uit over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van het verzoek. Hij ziet ook toe op het verloop van de procedure en licht de rechtbank in over de evolutie van de toestand van de schuldenaar.

De rechtbank behandelt het verzoek binnen tien dagen en neemt een **beslissing** binnen acht dagen na behandeling.

Zolang de rechtbank niet beslist heeft over het verzoekschrift, wordt de toestand van de onderneming **bevoren**: zij kan niet failliet worden verklaard, zij kan niet gerechtelijk worden ontbonden, roerende of onroerende goederen kunnen niet vervreemd worden.

De rechtbank kan, op het moment dat zij de gerechtelijke reorganisatieprocedure toestaat, of later, een **gerechtelijk mandataris** aanstellen op eenvoudig verzoek van de onderneming of een belanghebbende derde (supra). Zij kan zelfs, bij kennelijke grove fout of kwade trouw van de onderneming en op vraag van een belanghebbende derde of het openbaar ministerie, een **voorlopig bestuurder** aanstellen. Dit is een ingrijpende maatregel: de voorlopig bestuurder neemt immers, voor de duur van de opschorting, het bestuur van de onderneming over. De rechtbank zal hieromtrent dan ook verslag van de gedelegeerd rechter vragen en de schuldenaar zelf horen. Op verslag van de gedelegeerd rechter kan de opdracht van de voorlopig bestuurder trouwens ook worden ingetrokken of kunnen zijn bevoegdheden gewijzigd worden .

Er is geen verzet mogelijk tegen de beslissing die een gerechtelijke reorganisatie afwijst. De schuldenaar kan wel **hoger beroep** instellen, maar dat wel binnen de uiterst korte termijn van acht dagen na de kennisgeving van de weigeringbeslissing.

4.3. Opschorting

Wordt de gerechtelijke reorganisatie toegestaan, dan beslist de rechtbank hoelang de opschorting duurt. In principe duurt zij zes maanden. Zij kan evenwel worden verlengd tot twaalf maanden. In buitengewone omstandigheden (omvang van de onderneming, complexiteit van de zaak of behoud werkgelegenheid) is een bijkomende verlenging van nog een zes maanden mogelijk.

De wet van 26 januari 2009 houdende wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de continuïteit van de ondernemingen past de procedureregels in het Gerechtelijke Wetboek aan. De bespreking van deze wet werd buiten het bestek van onze nieuwsbrieven gehouden.

MERITIUS
ADVOCATEN - AVOCATS

In de volgende nieuwsbrief gaan we dieper in op de gerechtelijke reorganisatie en bespreken we haar drie versies, nl. (1) de gerechtelijke reorganisatie om een minnelijk akkoord met de schuldeisers te bereiken; (2) de gerechtelijke reorganisatie om een akkoord te bereiken over een reorganisatieplan en (3) de gerechtelijke reorganisatie om de onderneming of haar activiteiten geheel of gedeeltelijk onder gerechtelijk gezag over te dragen aan derden.

Tijdens de termijn van opschorting kan geen enkele tenuitvoerlegging op roerende of onroerende goederen worden voortgezet of begonnen. Evenmin is de faillietverklaring van de koopman of de gerechtelijk ontbinding van de rechtspersoon mogelijk. Zelfs beslag wordt onmogelijk. Eerder gelegde beslagen behouden hun bewarend karakter (de rechtbank kan ze in bepaalde gevallen wel opheffen).

De opschorting heeft evenmin invloed op de schuldvorderingen in opschorting die in pand zijn gegeven.

Dit alles belet evenwel niet dat de schuldenaar zijn schulden ondertussen vrijwillig kan betalen. Schuldvergelijking tussen schuldvorderingen in de opschorting en schulden ontstaan tijdens de opschorting kan indien tussen beiden een objectieve band bestaat.

In tegenstelling tot het faillissement, maakt de gerechtelijke reorganisatie in principe geen einde aan de **lopende overeenkomsten**, noch aan de uitvoeringsmodaliteiten ervan. Indien dit nodig is voor het slagen van het reorganisatieplan of de gerechtelijke overdracht, kan de onderneming wel beslissen om een lopende overeenkomst niet meer uit te voeren tijdens de opschorting. De schuldeisers moeten wel behoorlijk verwittigd worden, en hebben eventueel recht op schadevergoeding.

4.4. Einde van de gerechtelijke reorganisatie-procedure

De onderneming kan aan haar procedurevordering **verzaken** op voorwaarde dat de schuldeisers daar niet het slachtoffer van zijn.

Wanneer de schuldenaar de continuïteit van de onderneming of haar activiteiten niet meer kan verzekeren via de procedure van de gerechtelijke reorganisatie, kan zij voortijdig beëindigd worden. Zowel de schuldenaar, het openbaar ministerie als een belanghebbende derde kunnen de beëindiging vragen.

Onze kantoren

MERITIUS® GENT

Martelaarslaan 402 - 9000 Gent
Tel. +32 (0)9 269 70 70 - Fax +32 (0)9 269 70 71
info.gent@meritius.be

MERITIUS® BRUSSEL

Avenue Georges Henrilaan 431 – 1200 Brussel
Tel. +32 (0)2 735 91 56 - Fax +32 (0)2 734 35 00
info.brussels@meritius.be

MERITIUS® BERGEN

Rue Ste Gertrude 1 - 7070 Le Roeulx
Tel. +32 (0)64 66 50 12 - Fax +32 (0)64 67 60 93
info.mons@meritius.be

MERITIUS® NAMEN

Avenue Cardinal Mercier 46 - 5000 Namur
Tel. +32 (0)81 74 42 04 - Fax +32 (0)81 74 42 07
info.namur@meritius.be

MERITIUS® ANTWERPEN

Jules Moretuslei 374-376 - 2610 Antwerpen
Tel. +32 (0)3 825 55 00 - Fax +32 (0)3 825 56 00
info.antwerpen@meritius.be